

(IZ)BR@NO

v Knjižnici Domžale

KNJIGE ZA ODRASLE:

• José Saramago: ESEJ O SLEPOTI, Cankarjeva založba, 1998

Slepota oziroma belo zlo je seveda metaforična. Pomeni izgubo razuma, a ne v smislu norosti temveč človeške omejenosti, in opominja, da se ljudje dandanes obnašamo skrajno destruktivno. Da uporabljamo razum za uničevanje in ne za ustvarjanje. Saramago opozarja, kaj bi se zgodilo, če bi vsa družba oslepela in pozabila na altruizem, na duha solidarnosti in spoštovanje. Nalezljiva slepota je metafora resničnega sveta, ki avtorja vznemirja kot človeka in pisatelja. Avtor nas nagovarja, naj premislimo etični vidik svojega bivanja. Umobolnica, kamor zaskrbljena vlada strpa prve slepce, je aluzija na koncentracijska taborišča, a tudi na izključevanje drugačnih v moderni družbi (umsko prizadetih, ostarelih...). Vendar pa je vlada zadovoljna s slepoto ljudstva. Vedno manj vidimo ljudi okoli sebe, čeprav imamo oči, ki lahko gledajo, in če nas nihče ne gleda, nas je vedno manj. Roman Esej o slepoti; je branje, ki te pretrese in ti jemlje dih. Odlikuje ga tudi izbrušen jezik. José Saramago je leta 1998 kot prvi Portugalce prejel nobelovo nagrado za književnost.

• Drago Jančar: DREVO BREZ IMENA, Modrijan, 2008

Se lahko spustimo v razlikovanje med resničnostjo in navideznostjo? So sanjarije, sanje, domišljija kaj bistveno drugačne od t.i. realnosti? Kaj pa, če je sama realnost sestavljena iz različnih ogledal, od koder se realnost sama gleda? To seveda ne pomeni, da realnosti ni, ali pa celo, da je relativna. Gre samo za to, da je realnost kompleksnejša od našega pogleda nanjo. Je, kot bi se gledali v ogledalo in se ne prepoznali, a hkrati smo samo tisti, ki se gledamo. Nenazadnje pa so ogledala tu zato, da si jutraj na njih popravimo kravato, jopič ali frizuro. In v njih vidimo drugega, ki gleda v to temno nebo, kot mi, ki gledamo njega. Resničnost ima paleta obrazov in oči ponavadi nimamo zato, da bi videli, temveč da ne bi (določenih stvari nikoli radi) videli. Zato slepi, preko svoje zaslepljenosti, vidijo, a mi, preko oči, slepimo sebe. Smo kot sodobni Ojdipi, ki resnici ne moremo pogledati v oči, kajti resnica je ravno tako slepa in hkrati grozljiva. V tem smislu resnici nikoli ne moremo pogledati v oči. Si zato Ojdip iztakne oči? Ha, kdo bi vedel.

• Svetlana Makarovič: SAMOST, Društvo pisateljev, 2008

Svetlana Makarovič, l'enfant terrible slovenske poezije je ob sedemdesetletnici izdala »best of« svoje poezije. Pred nami je 44 pesmi in dodana spremna beseda Borisa A. Novaka na šestdesetih straneh, oboje v angleškem in nemškem prevodu. Svetlanin verz je pretežno podoben tistemu iz slovenske ljudske tradicije, oblikovno se giblje v strukturi balade (natančneje: italijanske ballate, francoske ballade in angleške balade), idejno pa sporoča, kot povzema pisec spremne besede, da »svet temelji na zakonitosti, zakonu nasilja«, »ta pravilnost je neizogibnost težke in strašne smrti, ta red je ječa usode«. Nemški prevod skozi trdi zven besed prepričljivo ubesedi preroško noto njene poezije. Pridružujem se vsem tistim, ki imenujejo Svetlano največja slovenska pesnica in se veselim, da jo spoznam v živo januarja, ko bo gostja v Knjižnici Domžale.

• Javier Marías: TAKO BELO SRCE, Cankarjeva založba, 2005

Španski pisatelj odstira neizrekljiva poglavja naših razmišljanj, kot bi namesto nas govoril naše misli, sanjal naše sanje, se boril z našimi strahovi, prepeval o naših ljubeznih in sovraštvih, ogovarjal naše prijatelje, sobival z našimi partnerji in ustvarjal ideale, ki jih gradimo v dvoje... Neverjetna pronicljivost v morju razmišljanj, ki jih zna natančno izpovedati, kot da je odstranje skrivnosti in razkrivanje ranljivosti človeka nekaj povsem preprostega. Okvir predstavlja nekaj medsebojno prepletenih ljubezenskih zgodb iz različnih časovnih obdobij, ki so podlaga temu dovršeno napisanemu in tudi vrhunsko nagrajenemu romanu. Neverjetno dobro branje!

• Thomas Gunzig: NAJMANJŠI ŽIVALSKI VRT NA SVETU, Goga, 2008

Kratke zgodbe tega belgijskega pisatelja mlajše generacije, ki je o sebi dejal da bi nekoč, v čistem absolutu, najraje preživel svoje dneve tako, da bi se praskal po nogah in kot opica neprizadeto buljil v svet, zadanejo bralca s svojo bizarnostjo, komičnostjo in tesnobo in samo bistvo. V Najmanjšem živalskem vrtu na svetu, nam Gunzig s svojimi antijunaki, zgubami in njihovimi bednimi težavami pravzaprav pokaže na trivialnost naših lastnih usod. Ob nedvomno zabavnem branju, ki se nehote izrisuje v stripovskih podobah, se človek zamisli tudi nad naravo lastnih problemov.

• Craig Doyle: POTUJEM: Kam in kdaj, Vale Novak, 2008

Izredno priročna knjiga, ki je zelo nalezljiva, poleg vsega se nam zdi, da skupaj s prekrasnimi stranmi že potujemo na vse strani neba. Knjiga je posebna, ker se osredotoča na prireditve, zanimivosti, naravne lepote, ki so značilne za posamezne kraje sveta in nam ponudi namig v katerem mesecu leta bi bilo najbolje, da jih obiščemo, bodisi zaradi najboljših vremenskih pogojev ali pa zaradi pestrega kulturnega in festivalskega dogajanja. In kar je najlepše pri tej knjigi- celo Slovenija se je znašla na tem seznamu 130 najlepših in najzanimivejših krajev na svetu.

KNJIGE ZA OTROKE IN MLADINO:

• David Hill : KORAK PRED PLAMENI, Miš, 2008

Najstniki preživljajo popoldneve na delu v gozdu, kjer služijo denar za izlet. Pride do požara, ki ga zanetita dva neprevidna motorista. Padlo drevo zapre cesto, zato se najstniki z vodjo Maxom na čelu peš odpravijo na nevarno pot. Kmalu se ogenj razširi in v plamenih je skoraj cel gozd. Zatečejo se v sotesko, a jih sikajoči plameni priganjajo naprej. Začenja se boj za preživetje. Maorka Hinu jim pokaže pot. Toda ali je prava? Najstnike pestijo lakota, žeja, žulji, zviti gleženji... Polni so obupa, groze in nemoči. Zadnja rešilna bilka jim ostane samo še kopanje jarkov, v katere se bodo zatekli pred bučanjem in rjovenjem vse večjega požara. Ko se že soočajo s smrtjo, jih izčrpane, poškodovane a žive reši helikopter. Pripeljejo jih v bolnišnico, kjer jim zdravijo opekline in brazgotine. A preteči bo moralo kar nekaj časa, da bodo najstniki pozabili na »drugačne brazgotine« in boleče spomine. Pisatelj skozi zgodbo do konca stopnjuje njeno napetost in razburjenost. Pojavi se vprašanje, ali smo dovolj osveščeni glede varstva narave?

• Asja Hrvatin: OD RTM DO WTF, Mladinska knjiga, 2008

Mladostniški roman je prvenec avtorice Asje Hrvatin. Glavni junak knjige je srednješolec Matej, ki živi v navzven zelo uspešni družini, starša pa sta neprestano v službi in odnosi med njimi so odtujeni. Najbližja mu je prijateljica Mel, s katero prijateljujeta že celo večnost. Odnos med njima se začne krhati, ko se Matej zaljubi v dekle iz paralelke. Tjaša je lepota, največ pa ji pomenijo zabave, domač pa ji je tudi svet mamil. Za seboj potegne Mateja, Mel ga sicer opozarja, a je slep in gluha za opozorila. Postane čisto drugačen Matej, živi samo še za Tjašo in mamila, a ko se okuži z virusom HIV, ga zapusti tudi Tjaša. Njegovo življenje se čedalje bolj zapleta. Odloči se za zdravljenje. Se bo Mateju uspelo rešiti iz brezna pogube? Roman toplo priporočam vsem mladostnikom in njihovim staršem.

• Svetlana Makarovič : SAPRAMIŠJA SREČA, Miš, 2008

Sapramiška v pozni jeseni stoji pred svojo razmajano kočico in prepeva. Žabica Regica, zajec, šoja in veverica Replja jo svari, naj jo popravi. Toda Sapramiška njihovih modrih nasvetov noče poslušati. Kar naenkrat nastane snežni metej in Sapramiška ostane brez doma in svoje shrambe. Zaradi nesreče je žalostna in si želi umreti. Žabica Regica pa ji pove staro modrost: »kadar si najbolj nesrečna, se spomni, da je vsake svoje sreče kovač.« Zato se odpravi k stari domačiji na drugi strani gozda. Strah jo je oditi po neznani stezi v temni gozd, zato polna črnih misli prispe do kovačije. S kovačevo pomočjo pa si skuje malo srčece, svojo srečo. Zopet jo čaka težka pot domov. Kljub neprijetnim dogodivščinam se srečna vrne na svojo jaso. Še večja sreča pa jo doleti, ko zagleda svoje prijatelje, kako popravljajo njeno porušeno kočico. Sapramiška je prepričana, da je čisto zares srečna miš, odkar si je sama skovala svojo srečo. Besedilo vodilne slovenske pisateljice pravilic za otroke dopolnjuje prijetne ilustracije Daše Simčič.

• Julia DORIA: NAŠA KUŽICA ZASPANKA, Julia Doria, 2007

Živela je psička, ki je najraje poležavala na svoji blazinici, zato so ji dali ime Kužica Zaspanka. Sanjala je, da teka po travnikih, se igra z metulji. Travnike je imela psička zelo rada. Tako prijetno so dišale rožice in lahko je tekala in skakljala po travniku, ovohavala krtine in počela še marsikaj. Pasjih poskokov se je naučila pri prijatelju Dalmatincu, ki je kar drvel po travnikih in ga naša Kužica Zaspanka nikoli ni uspela dohiteti. A Dalmatincec se je postaral in nekega dne...

MEDIOTEKA:

• INTO THE WILD – DVD, Blitz film, 2007

Film Seana Penna Into the wild (V divjino) pripoveduje resnično zgodbo o mladem Christopherju McCandlessu, ki se je leta 1990 po uspešno pridobljeni diplomii odpravil na popotovanje svojega življenja, na katerem se je želel osvoboditi spon sistema, s katerim se že dolgo ni strinjal, staršev, ki jih je že dolgo prikrito sovražil in starega sebe, ki je tako dolgo vztrajal vpet in ujet v vse našteto. Hrepenenje po tej osvoboditvi in nesprijemanje konvencionalnega načina življenja, ga je pognalo na enosmerno avanturo, ki se je končala avgusta 1992 na Aljaski. Potem, ko je ves svoj za solnino prihranjeni denar podaril v dobrodelne namene, uničil vse svoje plačilne kartice, pustil za seboj avto in ostalo imetje ter zažgal še zadnje bankovce, je z avtoštopom dve leti potoval po različnih delih Severne Amerike, a vso pot težil k cilju, kateremu je tudi vse podrejal – iti na Aljasko, iti v divjino in tam preprosto biti. Začeti živeti. Sedaj. Njegove zadnje misli, vnešene v dnevnik – »happiness only real when shared (sreča resnična le, če jo deliš)« - ki se zdi nekako katarzična, pa mu žal ni več uspelo manifestirati in užiti, saj je nekaj usodnih napak preprečilo njegovo namero po povratku iz divjine... Film Seanna Penna se ob subtilni in presunljivi glasbi Eddieja Wedderja (Pearl Jam) močno vtisne v našo zavest ter nam – če želimo in pustimo – skozi čudovite podobe divje narave zastavi veliko vprašanj o smeri, v katero kot družba drvimo ter sproža veliko razmišljanj o smiselnosti življenja znotraj obstoječega sistema. Into the wild je film, ki ga morate sicer najprej odkriti, a ga nato ne morete in nečete več pozabiti. Guaranteed.

• TEMNOMODRASKORAJČRNA (Azuloscurocasinegro) – DVD, Demiurg, 2008

Gre za španski film, ki govori o ljubezni, o različnih vrstah ljubezni, o družinskih odnosih, o zgodbah ljudi, ki so pripravljeni veliko storiti, da spremenijo svoj življenjski tok, svojo usodo. Zelo precizno so izdelani liki karakterjev, ki se med seboj prepletajo v nenavadnih situacijah in razmerjih. Od tod tudi ime filma, ki predstavlja barvo stanja duha. Zgodba je po svoje tragična, pa je tako podana, da ves čas nihaš nekje okrog smeha. Bila sem navdušena!